

LBRIS

We know
books

Barbu Ollănescu-Orendi

**OAMENI, MUNȚI,
CĂLĂTORII, PĂRERI**

DE PRIN SECOLUL TRECUT

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2024**

Cuprins

Și înainte de „la început”	7
La început.....	9
București.....	18
Momente.....	25
Școala	28
Posada sau mai exact Podu lu' Neag	31
Năzdrăvanii	31
Alți oameni și alte case	33
Pe linia întâlnirilor	35
În familie.....	39
Tache Policrat, bunicul meu	41
Unchiul meu, fratele tatei, Ionel C. Ollănescu	45
Nu pot să nu revin asupra Contesei... ..	49
Autonomie. Și iar revin la copilărie	55
Înapoi la tinerețe.....	61
Și iar sărind de la una la alta	84
Altă săritură	85
Altă săritură. Despre mituri	87
Revenind puțin la povestea patronimelor.....	89
Dar să ne întoarcem la amintiri.....	94
Și acuma, câteva călătorii „exotice”	96
Dar să revenim în Accra, la Africa mea.....	103
Un alt voiaj interesant a fost în China.....	114
O altă călătorie a fost cea din Japonia, la Osaka	121
În jurul anilor 2000 am avut ocazia să vizitez Siberia	132
Câteva vorbe despre Ferdinand Ossendowski.....	135
Revenind acum la ceea ce vedeam de sus... ..	137
De la Krasnoiarsk la Irkutsk.....	142
O altă mică aventură a fost și călătoria în Kazahstan	144
O altă călătorie superbă a fost Iranul	152
O altă călătorie am făcut-o tot în Iran, la Ispahan	160
U.R.S.S. și Rusia.....	164
A venit și rândul călătoriilor de plăcere... ..	174
Cele două săptămâni de Maroc.....	181
Și acum începe partea cea mai grea a însemnărilor mele... ..	189

Coperta: Silvia Colfescu
Coperta I și interior: fotografiile din arhiva personală a autorului
Redactor: Doinel Tronaru
Tehnoredactor: Dan Amza

Copyright © Barbu Ollănescu-Orendi, 2024
Copyright © Editura Vreame, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
OLLĂNESCU-ORENDI, BARBU

Oameni, munți, călătorii, păreri : de prin secolul trecut / Barbu Ollănescu-Orendi. - București : Vreame, 2024

ISBN 978-606-081-251-7

821.135.1

Născut Barbu-Dumitru Ollănescu într-o familie din înalta societate bucureșteană în 1934, cu rădăcini în vechi familii boierești din Țara Românească și Moldova, care au dat țării avocați, ofițeri superiori, profesori universitari, pe primul academician al Focșanilor și chiar al Vrancei și mulți alți oameni politici. A urmat cursurile Școlii primare și în continuare ale Liceului Francez din București, iar apoi, din cauza desființării acestei instituții de învățământ, pe cele ale Școlii Elementare „Iancului” și ale Liceului „Clasic Mixt”. În 1959 a absolvit Institutul Politehnic din București. În adolescență și în tinerețe a practicat echitația, yachtingul și scrima, pe lângă multe alte sporturi. Din 1952, a făcut parte din lotul național de scrimă de juniori, iar apoi din lotul național mare, reprezentând România la diverse competiții internaționale.

În 1960 a fost arestat, odată cu părinții săi și alți membri ai familiei, pentru vina de a-l fi ascuns timp de doisprezece ani pe unchiul său René-Radu Policrat, căutat cu înverșunare de autorități. A fost condamnat la trei ani de detenție, pe care i-a executat în arestul de la Uranus, la închisoarea Jilava și în colonia de muncă Periprava. După eliberarea din închisoare, s-a căsătorit cu Renate-Elke Orendi, originară din Brașov, cu care are doi copii, și a lucrat ca inginer în diverse întreprinderi bucureștene, iar în 1977 a emigrat împreună cu toată familia sa în Germania. S-a stabilit la Geretsried și a început o carieră de om de afaceri, ajungând un nume foarte

UDDIS | We know books

bine cunoscut în domeniul mașinilor de imprimat pe materiale textile. A continuat să întrețină legături cu membrii familiei sale rămași în România, interesându-se neîncetat, mai ales după 1990, de evoluția evenimentelor politice și sociale din țară.

În 2014, pentru a nu se pierde aspecte autentice despre România de altădată, despre educația și stilul de viață ale vechii elite românești, a încheiat redactarea amintirilor sale, amintiri pe care le-a scris la îndemnul celor apropiați, printre care soția sa, Renate, și nepoata sa, Oana Pellea, care i-au fost și cele dintâi cititoare.

(Prezentarea autorului la publicarea cărții *Așa a fost să fie*, 2014)

Și înainte de „la început”

Încă din primele rânduri, mulțumind tuturor celor care, citind cartea *Așa a fost să fie*, publicată în 2014, m-au băgat în seamă, găsind de cuviință să aibă câteva cuvinte, bune sau rele, la adresa celor scrise, trebuie să subliniez că am fost cel mai plăcut surprins de acei cititori, unii din aceștia complet necunoscuți de mine, care m-au căutat, m-au găsit și m-au condus, împreună cu restul cititorilor, la ceea ce aștern astăzi pe hârtie.

Amintirile, odată trezite, provoacă, redeșteaptă, alte amintiri, care inevitabil duc și ele la alte povestiri.

Prima așternere pe hârtie a unor întâmplări, din ce am putut eu sau cum am putut eu să-mi aduc aminte, a venit, desigur, cu viziunea, cu perceperea și cu înțelegerea pe care o am eu despre lume. Fără interpretări răuvoitoare, fără interpretări cu rea credință și fără a căuta cu tot dinadinsul partea neagră a lucrurilor, dar și fără a tăcea, pomenind ce am văzut, ce am auzit și ce am trăit pentru ca să se știe, pentru ca să nu se uite.

Cam același lucru fac și acuma.

Această a doua încercare își păstrează fără discuție același caracter.

Cum în viață, atâta timp cât trăiești, ai întotdeauna ceva de învățat, personal am învățat, cu ocazia apariției primei mele cărți, și printre multe altele

URDIS | We know books
trăite, că până la urmă „orice faptă bună nu rămâne nepedepsită”.

Și încă ceva, am învățat că nu este bine să știi prea multe și dacă știi nu este bine să le spui! Supără! Dar iată eu spun.

La început

Pe cei care vor avea răbdarea să parcurgă și rândurile acestei cărți vreau să-i avertizez că vor întâlni, în prima parte a povestirilor mele, nume și persoane pentru mulți poate necunoscute, unele dintre persoane fără nicio valoare pentru alți mulți, dar persoane care au existat și au făcut parte din lumea în care am trăit. Am găsit de cuviință să menționez aceste nume, să fac să nu fie complet dispărute, să rămână o urmă după existența lor.

În afară de aceasta, prin căsătorii și prin înrudiri – chiar și înrudiri îndepărtate –, se pot vedea legăturile ce existau la o anumită pătură din societatea românească de atunci. Societate care astăzi a dispărut cu desăvârșire, ori prin decese, ori prin plecări pe alte meleaguri, ori pur și simplu prin diluare, adică prin amestec sau pierdere în mulțime.

Pentru cele ce urmează, nu a existat nici o pregătire, nici un plan, mi-am așternut amintirile pe hârtie, uneori poate chiar haotic, așa cum au venit după mai mult de o jumătate de secol în care le-am lăsat să doarmă, străduindu-mă de multe ori să nu-mi amintesc nimic și în orice caz să păstrez numai pentru mine cele întâmplare, cele povestite în apropierea mea, cele văzute și cele auzite. Singura persoană cu care le-am împărtășit, cât timp a trăit, vorbind aceeași limbă, a fost mama, iar acum singura persoană cu care le mai pot împărți a rămas soția mea Renate, deoarece copiii, făcând parte dintr-o altă

generație, crescând într-o altă țară și într-un alt mediu, nu au aceeași înțelegere a trecutului și nici, din păcate, a păstrării tradițiilor.

Renate, Geretsried, 2004

Mama, Gerestried, 1993

Și repet: se poate întâmpla ca memoria să nu mă mai fi slujit cu deplină credință, să fi încurcat unele personaje, unele fapte sau datele la care s-or fi petrecut, dar aceasta nu însemnează că miezul povestirii nu rămâne adevărat.

În urma parantezei petrecute pe parcursul vieții mele, și mă refer aici la cei trei ani de închisoare, de multe ori nu mai pot plasa exact în timp evenimentele respective.

Din cauza nenumăratelor schimbări de domiciliu, uneori fiind siliți să ne părăsim în grabă casele, din cauza nenumăratelor arestări de care au avut parte membrii familiei mele, multe obiecte, cărți și amintiri s-au pierdut pe drum. De frica perchezițiilor, multe fotografii, acte și documente compromițătoare au fost rupte sau puse la rezezeală pe foc, decorațiile au fost aruncate, diplomele au fost făcute să dispară.

Și astăzi, de câte ori descopăr câte o hârtie, câte un act, care nu știu prin ce minune a scăpat de distrugere, dau cu uimire de lucruri, de întâmplări, de povești, îngropate cu bună știință și de multă vreme.

Sunt multe întâmplări de care m-am rupt de mult, iar readucerea lor în prezent îmi face și nu îmi face bine. Adevărat este însă că, pentru ceilalți, ar fi păcat ca unele întâmplări să se piardă și ar fi și mai mare păcat să nu fie deloc amintite și știute.

La o grădină de vară
în București

Cu mama și mémé
după o prăjitură la Capșa

De copilărie, după cum se va vedea, m-am bucurat din plin, iar de tinerețe, așa frântă cum a fost aceasta la un moment dat, m-am bucurat cât s-a putut.

Cei trei ani cuprinși între paranteze, ca să-i numim așa, nimic nu a putut și nimic nu-i mai poate șterge. Acești trei ani mi-au schimbat cu totul viața.

Cu Grete, guvernanta mea,
pe strada Flondor,
Cernăuți, 1942

Tot cu Grete Reimer
pe Prut, 1942

Am iubit sportul și viața sportivă, mi-a plăcut mult, chiar foarte mult, scrima practicând-o cu intensitate și cu foarte mare plăcere, cât am avut posibilitatea, dar, din păcate, nu am avut parte de toate satisfacțiile pe care mi le-ar fi putut aduce. Mi-a fost luat dreptul de a câștiga sau de a pierde.

Hiatusul dintre anii de facultate și cei de activitate profesională a creat probleme mari, atât profesional cât și de timp, adică de recuperare a timpului pierdut față de ceilalți, probleme care nu s-au rezolvat ușor.

Nici ruperea de rădăcini, soldată prin emigrare, pentru a supraviețui și pentru a le asigura celor de lângă mine o viață normală, nu a fost ușoară. Toate sunt acum doar trecut și cred că este din ce în ce mai bine să las trecutul acolo unde este.

Am mai spus-o și în alte împrejurări, dar o repet cu tărie, acasă nu ești decât acolo unde îți sunt strămoșii și unde te-ai născut, iar impresiile pe care le avem, acolo unde ne duce soarta, că ne simțim acasă printre străini, sunt numai ifose de fațadă. În sufletul nostru, nici noi nu credem în ele.

Amintirile odată provocate, trezite, redeșteaptă povești și readuc în față atât oameni, cât și întâmplări care inevitabil duc la alte povestiri.

Încep această a doua încercare de amintiri prin a mă apleca puțin și a mă opri puțin asupra unor locuri care îmi provoacă și astăzi frumoase amintiri și multă nostalgie, mă aplec și mă opresc asupra unor oameni și asupra unor vremuri în care, pentru mine, toate lucrurile erau bine așezate, iar timpul se scurgea încet, liniștit și sigur.

Unul din locuri a fost și rămâne Tântava, mică așezare lângă București, în simțămintele mele de atunci, undeva departe de casă, la sfârșitul unui drum lung care te scotea din obișnuit.

Aici, la Tântava, Marioara și Nenea Nicu Săveanu – mătușa și unchiul tatălui meu – aveau un petec de vie.

Aveam patru sau cinci ani când am fost prima dată, singur, numai cu Marioara și cu Nenea Nicu, la vie la Tântava, în timpul culesului. Aveam, bineînțeles, pentru cele câteva zile cât stăteam singur cu ei, un tratament și o viață mai speciale.

În primul rând eram fără guvernantă, nimeni în spatele meu pentru a-mi spune ce am voie și ce nu am voie.

Aveam voie tot ce-mi făcea plăcere.

La vie la Tântava, 1938-1939

Nenea Nicu și Marioara, la vie la Tântava,
cu una din nepoate, Anda Neagu, copil, 1938-39

Nenea Nicu în Cișmigiu

Nenea Nicu și Marioara
în tren, întorcându-se de la
Paris, 1939

Noaptea dormeam între cei doi, în deplină siguranță, în patul lor alb, imens și moale, scufundat între perne mari și plăpumi de puf enorme. Ziua aveam voie, sub ochii atenți ai domnului Popescu, administratorul viei, aveam voie să mă plimb prin vie, să mă urc pe capra foarte înaltă a căruței care ducea butoaiile pline cu strugurii culeși la presat și, de acolo, cocoțat sus de tot, să mân cei patru cai care trăgeau căruța. Problema era însă că, fiind așezat sus, mai sus decât înălțimea butoaielor, care și așa erau foarte mari, atunci când primeam hățurile în mână, era pericol ca numai greutatea acestor hățuri să mă tragă în jos de pe capră. Salvarea venea de la vizitiul care mă lua în brațe ținându-mă bine, strâns.

Mare plăcere aveam când, alături de ceilalți, cu picioarele goale, aveam voie să mă sui în butia mare plină de ciorchini, și să calc strugurii în picioare.

LIBRIS | We know books

O altă mare plăcere era când aveam voie să mănânc, cu mâinile, odată cu lucrătorii care culegeau via, să mănânc din mămliga imensă fiartă în niște ceaune imense, răsturnată pe mese de lemn și tăiată cu sfoara în calupuri pătrate mari la care se adăugau bucăți, tot pătrate și tot mari. de brânză albă, pe care le căpătam și eu.

Pentru mine, atunci, nimic nu era mai gustos și mai bun!

Mai aveam o mare plăcere seara când, în fața șemineului, în jarul căruia se coceau și explodau castane, pe care eu nu le mâncam pentru că nu-mi plăceau, înainte de a mă duce la culcare, mare îmi era deci plăcerea să primesc câteva boabe de strugure cu sâmburii scoși și fără coajă, boabe pregătite cu mare grijă și multă dragoste de Marioara, boabe din cel mai mare ciorchine pe care îl culesesem, eu cu mâinile mele, direct de la butucul de vie și pe care îl adusesem, ca pe cel mai scump trofeu, cu mare mândrie, la conac.

Episodul Tântava se va termina odată cu venirea evenimentelor din 1944, care evenimente aveau să aducă de altfel și multe alte schimbări, atât în viața mea, cât și în viețile tuturor dintre noi.

La fel, și tot din cauza evenimentelor din anul '44, s-a terminat și cu verile petrecute, sau la Vulcan unde mergeam cu mama, sau la Codlea unde mergeam cu Grete, guvernanta mea de atunci, la ștrandul „Waldbad” din mijlocul pădurii și unde seara, acasă, la Grete, împreună cu toată familia ei, se mâncau găluștile cu prune pregătite de mama ei, găluști cum nu am mai mâncat niciodată, luându-ne la întrecere care mănâncă mai multe.

Cu ceva timp înainte, și din cauza războiului, se terminase și cu mersul, tot vara, la Breaza, unde Lenuş, născută Crăciunescu, pe atunci soția lui René, avea o casă, și joaca cu câinele lor lup, plimbările cu Opel-ul decapotabil al lui René, s-au terminat, și s-a terminat și cu jocul cu copii Termento, vecini de peste șosea, cu părinții zidari italieni de origine, veniți în România și stabiliți în Breaza de câteva generații, s-a terminat și cu vizitele la frumoasa vilă în stil elvețian, din bârne vopsite în negru, cu acoperișul în două pante care coborau până pe terenul mare, perfect drept și acoperit de un covor de iarbă întotdeauna perfect tunsă, vilă a domnului Cantuniari, prieten cu ai mei, vilă situată cam în mijlocul Brezii, nu departe de cunoscutul restaurant „Temperanta”, unde și mâncam câteodată niște șnițele grozave, care i-au făcut faima restaurantului și mi-au rămas și mie în memorie.

Din toate acestea au rămas numai amintiri care nu s-au șters din memorie, amintiri neuitate până astăzi.

Pentru mine era o plăcere să alerg și să mă joc acolo, cunoșteam aproape toată Breaza.

După mai mult de cincizeci de ani m-am reîntâlnit, la o slujbă bisericească, nu mai știu care, în București, și ne-am și recunoscut, cu Ioana Cantuniari, mai tânără decât mine, din familia Cantuniari, prieteni cu părinții mei, dar nici aici nu mai știu exact unde să o așez, a cui fată era. Cred însă că ne cunoșteam ca copii.